

Udvalgene og alle Vegne har det været saaledes; at Afgørelserne have fundet Sted andre Steder, have fundet Sted der, hvor Lederne samledes, og derfra blev Parolen hentet." Jeg synes, disse Udtalelser fra 1894 passe saa udmærket godt paa den Maade, hvorpaa dette Forlig er kommet i Stand.

Men det nytter naturligvis ikke, hvad man siger herom: Forliget skal fuldbyrdes, og Ordføreren og den højtærede Forsvarsminister var jo utrættelige i at lovprise det og alle de Goder, der vilde følge dermed. For mig staaer dette Forlig, militært, økonomisk, politisk og moralsk, som fuldstændig fordømmeligt. I militær Henseende betyder det ingen Sikring for vort Land. Overfor en Stormagts Angreb ere vi nu lige saa slet stillede ved dette Forlig, som vi ere det ved den umulige Hærordning, vi have i Øjeblikket, og ydermere er det, at Fæstningen faar Lov at ligge i sin hensmuldrende Tilstand endnu i 10 Aar, en uhyre stor Fare for den danske Befolkning. Skulde en Krig komme paa, ja da maa København som befæstet By finde sig i de Kaar, som befæstede Byer ere underkastede, nemlig Belejring og Bombardement, det vil sige, at den Fjerdedel af den danske Befolkning, der lever indenfor de gamle Fæstningsvolde, kan blive udsat for alle de Rædsler, der følge med, at en By belejres og bombarderes. Man har fra saakaldt sagkyndig Side betegnet den Ordning, der nu skal gennemføres, som den daarligste og den dyreste og sletteste af alle. I økonomisk Henseende overstiger den langt vore finansielle Kræfter. Vi leve i en Nedgangsperiode; Statens Finansvæsen har vist ikke i mange Aar befundet sig i en saa slet Tilstand, som Tilfældet er i Øjeblikket. Vi have nylig maattet optage et stort Statslaan, og hvis de Herrer gennemføre Forliget her, vil det blive nødvendigt meget hurtigt at skride til et nyt stort Laan for at opfylde de Forpligtelser, som Forliget fører med sig. De 31½ Mill. Kr., der skulle udredes, som det hedder: straks og een Gang for alle, ejer Statskassen ikke; der vil ikke være anden Vej, end at vi atter maa ty til Ulandet for at faa Laan, og dette betyder store økonomiske Byrder lagte paa Befolkningen, og det betyder tilige store personlige Byrder, flere Hundrede Tusinde Tjenestedage lagte paa den værnepligtige Del af Befolkningen. I politisk Henseende vil Gennemførelsen af dette Forlig medføre Standsning og Stagnation paa mange Omraader; vi ville ikke være

i Stand til at ophjælpe vort haardt bebrængte Erhvervsliv, og vi ville ikke være i Stand til at gennemføre de sociale Reformers, som Befolkningen har gyldigt Krav paa at faa gennemførte; og forsøge vi paa at gennemføre dem, vil det blive paa en lang tarveligere og ringere Maade, end hvis dette Forlig ikke fandt Sted. Og i moralsk Henseende forekommer det mig ogsaa at være fordømmeligt. Jeg synes, at hele den Maade, hvorpaa dette Forlig er blevet til, hele den politiske Stilling, hvori vi for Øjeblikket befinde os, er saa godt som noget skikket til at nedbryde Folketingets Autoritet. Det er saaledes, at Vælgerne ere ved at tabe Troen og Tilliden til de Mænd, de have sat herind paa Rigsdagen; naar de se, at disse Mænd svigte givne Løfter, svigte deres Program, saa er der til sidst ikke nogen eller noget, man tør tro paa eller stole paa længere.

Derfor staaer dette Forlig for mig som i højeste Grad fordømmeligt. Saa sige de Herrer, at vi maa have et Militærforlig, for at vi kunne faa Fred i Landet. Ja, de Herrer ere ved at blive trætte af Kampen, det forstaaer man saa godt. Men trætte Mænd skulde gaa deres Vej og lade andre træde til. Men er der noget, de Herrer ikke skulle faa, er det Fred i Landet. Det tør jeg paa mit Partis Vegne love dem, at Fred, efter at de have sluttet dette Forlig, skulle de ikke faa. Vi skulle tage Kampen op baade i denne Sal og ude omkring i deres Valgkredse, det skulle vi gøre af al vor Kraft og Evne, og det skal være vor største Glæde og Tilfredsstillelse, om vi kunne omstyrte dette Forlig. Inden Lovens Bestemmelser om Fæstningens Nedlæggelse skal træde i Kraft, altsaa i 1922, er der 4 Valgdage til Folketinget, og jeg vil haabe, at de Herrer, der nu slutte dette Forlig, skulle komme til at mærke, at Vælgerne ikke ere tilfredse med, at de have sluttet Forliget, at de have handlet stik imod Vælgernes Ønske. Det nytter naturligvis ikke her at klynke og klage over det, der nu sker; vi staa som Mindretal, og vi maa altsaa finde os i Mindretallets Kaar, men for os Socialdemokrater er der i alt dette en stor Glæde og et stort Haab for Fremtiden, og det er det, at vort Lovforslag om Afrustning sidste Valgdag samlede 94,000 Stemmer om sig, saa at vi netop paa Grundlag af dette Forslag om Afrustning voksede op til at blive Landets største Parti. Jeg siger: Dette giver os Haab og Fortrøstning for Fremtiden, og det er min Overbevisning, at det er vort Standpunkt, der vil blive